

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

30 кастрычніка 2015 года, № 18 (2142)

ДАРАГІЯ КАЛЕГІ!

Віншую ўсю ўніверсітэцкую супольнасць з 94-годдзем БДУ!

Уся слаўная гісторыя нашага ўніверсітэта непарыўна звязана з асноўнымі эпохальнымі этапамі станаўлення нацыянальнай сістэмы вышэйшай адукацыі. Кожная старонка летапісу БДУ – гэта высокі паказчык якасці і аўтарытэтных цэлай навукова-адукацыйнай галіны Беларусі. Сёння можна сцвярджаць, што БДУ з'яўляецца вядучым у фарміраванні інтэлектуальнага капіталу нашай краіны – найважнейшага фактару інавацыйнага развіцця. Штогод мы адкрываем запатрабава-

ныя часам спецыяльнасці па падрыхтоўцы прафесіяналаў для перадавых сучасных прамысловых галін!

БДУ ганарыцца сваёй высокай інтэлектуальнай і навуковай сілай, якая паспяхова прасоўвае наш універсітэт у сусветнай адукацыйнай прасторы. Сёлета нам скарыўся яшчэ адзін прэстыжны брытанскі рэйтынг – THE World University Rankings. А ў рэйтынг уплывовага брытанскага агенцтва QS мы падняліся на 70 пазіцый і ўвайшлі ў групу ВНУ, якія займаюць 421–430 пазіцыі. Упершыню ў гісторыі сусветных рэйтынгаў БДУ размясціўся так высока! Гэта ваша заслуга, шановныя навукоўцы, выкладчыкі і студэнты!

Вынікі штодзённай працы БДУ адзначаюцца як на міжнародным, так і дзяржаўным узроўнях. Акадэмічную супольнасць Беларусі папайняюць нашы навукоўцы, студэнты ўтрымліваюць першыя пазіцыі на розных алімпіядах, маладыя спартсмены ўслаўляюць імя нашай alma mater на прэстыжных спартыўных турнірах.

Ад усяго сэрца хачу пажадаць усяму калектыву БДУ здароўя, дабрабыту, плённай працы і натхнення на новыя поспехі! Унёсак кожнага з нас вядзе да росквіту Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, прымнажаючы навуковы патэнцыял нашай Радзімы!

Рэктар акадэмік **С. У. Абламейка**

У нумары:

Зоны дзеяння прафесара Шадыры

Алег Іосіфавіч, як аўтарытэтных даследчык у галіне айчыннай фармацыі, працягвае даказваць, што яна канкурэнтная ў свеце

Стар. 2

Імя тваё я нясу праз жыццё як святыню!

Мерапрыемствы да Дня маці прайшлі ва ўніверсітэце дзеля папулярызацыі сямейных каштоўнасцяў у выхаванні грамадзяніна

Стар. 3

Крыніцы натхнення

Першай госцяй праекта «Сустрэчы з вядомымі людзьмі Беларусі» стала чэмпіёнка свету па мастацкай гімнастыцы Аляксандра НАРКЕВІЧ

Стар. 4

Юрыдычны факультэт БДУ адзначыў 90-годдзе!

Дэкан
юрфака БДУ
Сяргей
Балашэнка
прымае
віншаванні
ад старшыні
Вярхоўнага
суда
Валянціна
Сукалы

Канюк, міністр адукацыі Беларусі *Міхаіл Жураўкоў*, рэктар Еўразійскай юрыдычнай акадэміі імя А. Д. Кунаева *Жалаіры Шакарапа* і прэзідэнт Міжнароднага саюза крыміналістаў *Ігар Мацкевіч*.

Адмыслова для юбіляраў адбыўся вялікі гала-канцэрт вядучых майстроў сцэны, якія прадставілі глядачам папулярныя нумары з класічных твораў славутых кампазітараў.

22 кастрычніка на сходзе працоўнага калектыву калегаў урачыста павіншавала кіраўніцтва факультэта, а таксама яго выпускнікі. За шматгадовую і плённую дзейнасць былі ўзнагароджаны выкладчыкі і супрацоўнікі юрфака.

Міжнародная канферэнцыя студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў «Прававыя праблемы і шляхі іх рашэння ва ўмовах развіцця сучас-

нага грамадства» працавала 23 кастрычніка. У той жа дзень адбыўся святочны канцэрт, падрыхтаваны студэнтамі юрфака ў жанры стэм (студэнцкая эстрадная тэатралізаваная мініяцюра). Жартаўлівыя намінацыі і прызы са сцэны «сыпаліся» градам, а найлепшых выкладчыкаў і куратараў узнагародзілі памятнымі сувенірамі.

Юбілейная эстафета мерапрыемстваў плаўна «перацякла» 24 кастрычніка ў студэнцкія аўдыторыі юрфака. У знаёмых амаль кожнаму юрысту ў краіне сценах прайшлі розныя «паказальныя выступленні» будучых юрыстаў: шлюбаразводны працэс, пасяджэнне суда, рэгістрацыя шлюбу і г.д. Усе гумарыстычныя дыялогі суддзяў, адвакатаў, пракурораў, пацярпелых і сведак падрыхтавалі студэнты.

Таццяна МОРБАВА

Гэтай значнай падзеі быў прысвечаны цыкл мерапрыемстваў.

19 кастрычніка прайшла міжнародная канферэнцыя «Канстытуцыйныя асновы ўстойлівага развіцця нацыянальнай прававой сістэмы ў кантэксце абароны правоў чалавека і пабудовы прававой дзяржавы». Яркая падзея стаў урачысты вечар у Нацыянальным

акадэмічным Вялікім тэатры оперы і балета. На гэту імпрэзу былі запрошаны каля 200 ганаровых гасцей з Беларусі, блізкага і далёкага замежжа. Намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь *Валерый Міцкевіч* зачытаў віншавальны адрас ад імя кіраўніка дзяржавы. Свае прывітанні выказалі старшыня Вярхоўнага суда РБ *Валянцін Сукала*, Генеральны пракурор РБ *Аляксандр*

Весткі з рэктарата

«ДЗЕНЬ КАР'ЕРЫ» – восень 2015» пройдзе 5 лістапада для спрыяння выпускнікам БДУ ў працаўладкаванні, а таксама для дапамогі студэнтам малодшых курсаў знайсці месца практыкі і стажыроўкі. У галоўным корпусе БДУ размесцяцца інфармацыйныя стэнды каля 20 айчынных і замежных прадпрыемстваў. Таксама пройдзе практыкум «Прадуктыўны нэтворкінг для старту паспяховай кар'еры». Студэнты абмяркоўваюць з вядомымі кіраўнікамі пытанні працаўладкавання і адаптацыі на першым працоўным месцы.

ВЫНІКІ конкурсу праграмы ЕС Erasmus+ падведзены ў БДУ. Гэта новы праект, накіраваны на развіццё акадэмічнай мабільнасці студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў і выкладчыкаў. 12 студэнтаў змогуць прайсці навучанне ў 2015/2016 навуч. г. у еўрапейскіх ВНУ. Усяго было разгледжана 106 студэнцкіх заявак. Акрамя таго, удзельнікамі праграмы стануць 8 магістрантаў. Яшчэ восем выкладчыкаў пройдуць стажыроўку і выступяць з лекцыямі ў ВНУ Еўропы.

БДУ ўмацаваў свае пазіцыі ў рэйтынгу найлепшых універсітэтаў краін у стадыі развіцця Еўропы і Цэнтральнай Азіі вядомага агенцтва QS. Па выніках апублікаванага 21 кастрычніка ранжыру БДУ зноў увайшоў у топ-50 найлепшых ВНУ рэгіёна, падняўшыся на 2 пазіцыі, і заняў 36 месца.

Усяго ў рэйтынг 2015 г. прыйнялі ўдзел больш за 500 універсітэтаў з 20 краін рэгіёна, прычым вызначаны месцы першых 150 ВНУ. На верхнім радку размясціўся МДУ імя Ламаносава. За ім ідуць Нова-сібірскі ўніверсітэт і Карлаў універсітэт (Чэхія). З беларускіх ВНУ ў рэйтынг апроц БДУ прадстаўлены толькі БНТУ, які заняў 72 пазіцыю.

Паводле інфармацыі
прэс-службы БДУ

Зоны дзеяння хіміка Алега Шадыры

Прафесар
Алег ШАДЫРА
належаць да
тых нешматлікіх
беларускіх
навукоўцаў, якіх
можна назваць
сталкерамі*.
Алег Іосіфавіч,
як аўтарытэтны
даследчык у сферы
айчыннай фармацыі,
даказвае, што яна
канкурэнтная ў
свеце. Гаворка ідзе
пра інавацыйныя
айчынныя
супрацьвірусныя
сродкі, якія не
саступаюць
найлепшым
замежным
аналагам.

Больш за 20 гадоў Алег Іосіфавіч кіруе кафедрай радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій БДУ. Ён прызнаны ў свеце спецыяліст у галіне радыяцыйнай і свабоднарадыкальнай біяарганічнай хіміі, галоўнай задачай якой з'яўляецца ўсталяванне малекулярных асноў узнікнення і развіцця хвароб з мэтай атрымання новых, эфектыўных і камерцыйна выгадных лекаў.

Зрэшты, для сустрэчы з прафесарам з'явілася яшчэ адна вельмі важная нагода. 7 кастрычніка на базе РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава адкрыўся Цэнтр пазітронна-эмісійнай тамаграфіі, дзе на сучасным узроўні будуць праводзіць раннюю дыягностыку анкалагічных захворванняў. У цыклотронна-радыяхімічнай лабараторыі гэтага цэнтра працуюць вучні Шадыры.

– **Алег Іосіфавіч, Вы ўзначальваеце кафедру радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій, якая функцыянуе на стыку міждyscyплінарных ведаў. Растлумачце нашым чытачам: чаму паўстала неабходнасць на хімічным факультэце БДУ стварыць кафедру з такой нестандартнай назвай?**

– Наша кафедра была створана ў 1968 годзе для падрыхтоўкі спецыялістаў, неабходных пры рашэнні складаных і разнапланавых задач па мірным выкарыстанні атамнай энергіі. Яна называлася «кафедра радыяцыйнай хіміі і радыяхіміі». Адным з накірункаў даследаванняў, якія праводзіцца на кафедры, якую я ўзначаліў з 1994 года, было вывучэнне заканамернасцяў дзеяння радыяцыі на біялагічна важ-

ных рэчывы. Агульнавядомае магутнае пашкоджальнае дзеянне іанізавальных выпраменьванняў на арганізм, але чаму гэта адбываецца, дагэтуль не зразумела. Разабрацца ў тым, якія згубныя рэакцыі выклікае радыяцыя пры апрамяненні арганізма, спрабуюць хімікі сумесна з фізікамі, біёлагамі і медыкамі – адгэтуль і міждyscyплінарныя даследаванні. Гэта вельмі важна, таму што такія веды адкрываюць перспектыву накіраванага атрымання рэчываў, якія валодаюць або радыеахоўнымі ўласцівасцямі, або, наадварот, узмацняюць дзеянне выпраменьвання на біялагічныя аб'екты. Да апошніх адносяцца рэчывы (радые-сэнсібілізатары), якія выкарыстоўваюцца ў радыётэрапіі анкалагічных захворванняў, бо ракавыя клеткі больш устойлівыя да апрамянення, чым большасць здаровых.

Гэты кірунак працы кафедры паслужыў для мяне адной з адпраўных кропак, калі пасля распаду СССР у нас у краіне склалася няпростая сітуацыя з кадравым забеспячэннем фармацэўтычнай прамысловасці. Спецыялістаў для фармпрамысловасці ў Беларусі не рыхтавалі. Таму па нашай ініцыятыве са згоды канцэрна «Белбіяфарм» і Міністэрства аховы здароўя РБ у 1995 годзе на базе кафедры была адкрыта новая спецыялізацыя «Хімія лекавых злучэнняў», а сама кафедра атрымала сённяшняю назву «кафедра радыяцыйнай хіміі і хіміка-фармацэўтычных тэхналогій». Вось ужо 20 гадоў кафедра праводзіць падрыхтоўку спецыялістаў для патрэб фармацэўтычнай прамысловасці. Выпускнікі кафедры працуюць на ўсіх фармацэўтычных прадпрыемствах краіны і ў навукова-даследчых інстытутах, якія займаюцца распрацоўкай лекавых сродкаў, забяспечваючы ўкараненне ў вытворчасць

сучасных тэхналогій і стварэнне інавацыйных лекаў.

З 2008 года па адпаведнай пастанове ўрада мы аднавілі падрыхтоўку спецыялістаў па кірунку «радыяцыйная хімія і радыяхімія», неабходных для працы на Беларускай атамнай станцыі і для выпуску радыяфарм-прапаратаў рознага прызначэння.

– **Якія навінкі ў лінейцы супрацьвірусных інавацыйных медыкаментаў чакае беларускаму спажыўцу?**

– Скіраванасць нашай дзейнасці ў стварэнні арыгінальных лекавых прэпаратаў цесна звязаная з тым, што мы рабілі як радыяцыйная хімія. Маецца падабенства паміж тым, як функцыянуюць клеткі імуннай сістэмы, і працэсамі, якія выклікае радыяцыя. Пры фагацытозе і радыёлізе індуююцца і задзейнічаныя свабоднарадыкальныя працэсы, якія разбураюць усё на сваім шляху – і малекулы здаровых клетак, і вірусы.

Гэта аналогія дазволіла нам прапанаваць канцэпцыю пошуку антывірусных прэпаратаў, зыходзячы з дадзеных па радыёлізе прыродных злучэнняў. Яна заснавана на выкарыстанні рэгулятару свабоднарадыкальных рэакцый, якія блакуюць размнажэнне вірусаў. У выніку сумесна з РУП «Белмедпрапараты» і РНПЦ эпідэміялогіі і мікробіялогіі быў створаны першы беларускі арыгінальны антывірусны прэпарат «Бутамінафен», які пры лячэнні герпесу не саступае ацыклавіру. Потым быў даведзены да аптэк прэпарат «Актавір» – гэта камбінацыя «Бутамінафену» з нуклеазіднымі прэпаратамі – вельмі эфектыўны супрацьгерпетычны сродак. Працы па стварэнні антывірусных прэпаратаў выконваліся ў рамках трох праектаў МНТЦ з агульным аб'ёмам фінансавання ~ 1 млн дол. ЗША. У выніку іх выканання быў адкрыты но-

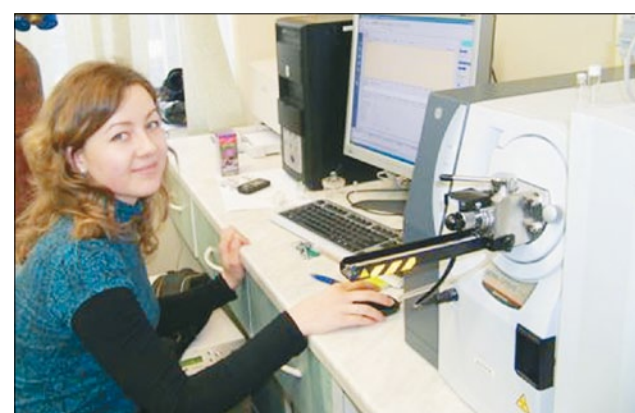
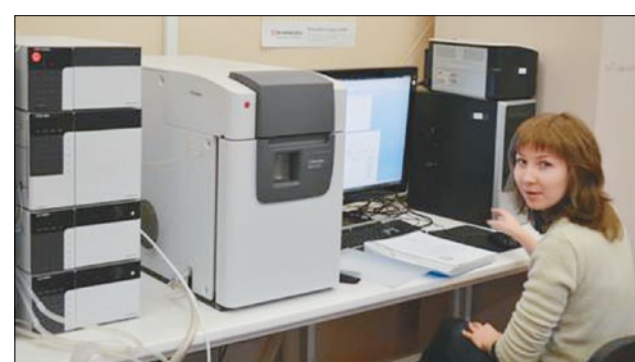
вы клас антывірусных сродкаў, перспектыўных для ўкаранення ў медыцынскую практыку. Асабліва хочацца адзначыць прэпарат «Вірафен», які валодае высокай супрацьгрыпознай актыўнасцю. На дадзены момант ён прайшоў таксікалагічны і даклінічны выпрабаванні.

– **Нам застаецца толькі спадзявацца, што гэты прэпарат вельмі хутка паступіць у аптэкі. Якія яшчэ напрамкі фармацыі ўяўляюць для Вас цікавасць?**

– Вядома, гэта сродкі для лячэння анкалагічных захворванняў. Справа ў тым, што сярод рэчываў, якія валодаюць супрацьвіруснымі ўласцівасцямі, ёсць злучэнні, якія эфектыўныя як супрацьпухлінныя агенты. Даволі вядомы прыклад з прэпаратамі, атрыманымі на аснове нуклеазідаў, вытворных якіх выкарыстоўваюцца пры лячэнні інфекцыйных і анкалагічных захворванняў.

Свабоднарадыкальныя працэсы, якія мы вывучаем, могуць іграць важную ролю ў канцэрагенезе. Вядома, што ракавыя клеткі размнажаюцца ва ўмовах гіпаксіі, калі канцэнтрацыя кіслароду істотна ніжэйшая, чым у клетках крыві. На кафедры больш за 20 гадоў вывучаюцца свабоднарадыкальныя ператварэнні біялагічна важных рэчываў, якія рэалізуюцца ва ўмовах гіпаксіі пад дзеяннем розных фактараў. Былі адкрыты новыя свабоднарадыкальныя рэакцыі распаду біямалекул, якія драматычна змянялі іх уласцівасці.

Атрыманыя веды дазволілі нам прапанаваць рэчывы і іх камбінацыі з вядомымі супрацьпухліннымі сродкамі, якія павінны прымусіць ракавыя клеткі акісляцца і дэструктаваць, што будзе прыводзіць да іх гібелі. Праведзеныя ў РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі першыя вопыты нас натхняюць на працяг даследаванняў. Тут ёсць шмат нявыра-

Маладыя супрацоўнікі кафедры праводзяць храматаграфічны аналіз біялагічна важных злучэнняў

шаных пытанняў. Але ў адным я ўпэўнены: праца падобнага маштабу павінна кантралявацца і фінансавацца дзяржавай.

– **Вядучыя ўніверсітэты свету ганарацца сваімі навуковымі школамі, навукоўцамі, паспяховымі выпускнікамі... Пад Вашым навуковым кіраўніцтвам абаронена 20 кандыдацкіх і 2 доктарскія дысертацыі. Раскажыце пра сваіх перспектыўных маладых вучняў.**

– Выпускнікі кафедры – гэта, як правіла, яркія і прафесійна кваліфікаваныя асобы. Многія з іх працуюць за мяжой, абаранілі дысертацыі і займаюць добрыя пасады.

У нас цесная сувязь са шматлікімі навуковымі цэнтрамі свету. Дастаткова сказаць, што ў апошняе дзесяцігоддзе мы сумесна з Універсітэтам г. Лейпцыг праводзім даследаванні па вывучэнні свабоднарадыкальных ператварэнняў кампанентаў клеткавых мембран, вынікі якіх апублікаваны ў прэстыжных часопісах. Удзельнічаючы ў гэтых працах, нашы выпускнікі абараняюць дысертацыі як у Лейпцыгу, так і ў БДУ і працуюць у той жа Германіі ці ў Беларусі.

Большасць выпускнікоў кафедры працуюць на фармпрадпрыемствах краіны, сярод іх ёсць кіраўнікі навукова-інавацыйных і кантрольна-аналітычных цэнтраў. Яны дапамагаюць кафедрам рэалізоўваць сумесныя ідэі і распрацоўкі. Асабліва мне хацелася б сказаць пра тых выпускнікоў, якія засталіся працаваць на кафедры і ў яе навуковых падраздзяленнях. Гэта захопленыя сваёй справай энтузіясты, якія, не атрымліваючы за сваю працу годную зарплату, ажыццяўляюць важную для краіны навуковую і навуковую дзейнасць.

Пра якасць адукацыі нашых маладых спецыялістаў, якія працуюць на кафедры, ярка сведчыць факт: дацэнт кафедры *Святаслаў Брынкевіч* узначаліў суперсучасную цыклотронна-радыяхімічную лабараторыю Цэнтра пазітронна-эмісійнай тамаграфіі. Я ганаруся тым, што ў яго каманду ўвайшлі найлепшыя выпускнікі нашай кафедры. На адкрыцці цэнтра Прэзідэнт краіны сказаў: «Я тут убачыў моладзь, у якой гараць вочы і якая ўжо ўмее працаваць. Гэта наша будучыня, і значыць, што грошы выдаткаваны не дарма».

**Гутарыла
Жанна ВАСАНСКАЯ**

* У перакладзе з англійскай мовы stalker – настойлівы пераследнік.

Кранальная імпрэза да Дня маці прайшла 16 кастрычніка дзеля папулярызавання сямейных каштоўнасцяў у выхаванні грамадзяніна.

На сустрэчу прыйшлі студэнты і выкладчыкі, а таксама госці, у ліку якіх былі Ганна Лебедзь са Ждановіцкага дзіцячага дома, протаіерэй Андрэй Еўдакімаў з Жодзіна і, вядома, дарагія мамы. Адразку было відаць, як яны рады знаходзіцца тут, у прыгожых строях, побач з дзецьмі. На працягу ўсяго вечара яны эмацыйна рэагавалі на выступленні. Непасрэдна вядучыя падзяліліся на «мудрае» пакаленне *Уладзімір Навумовіч і Тамара Карасцялёва* і моладзь: *Кірыла Тондэль і Марыя Дуднік*.

Першае слова далі рэктару БДУ *Сяргей Абламейка* распавёў пра сваю сям'ю, маму. Успамінаючы дзяцінства, ён казаў, што яго бацькам было цяжка, але яны рабілі ўсё, каб паставіць дзяцей на ногі. І нават зараз, нягледзячы на тое, што ён ужо вырас і шмат чаго дамогся, мама яму ўсё гэтак жа «і раіць, і падказвае», і дзе-нідзе камандуе. Сяргей Уладзіміравіч падкрэсліў, што вобраз маці з'яўляецца самым светлым у жыцці кожнага чалавека, і таму важна, каб «моладзь несла ў сваіх сэрцах павагу да яе».

Пасля выступіў спявак і малады выкладчык *Дзмітрый Нікановіч*. Затым на сцэну запрасілі студэнтаў *Ганну і Аляксея* і іх мам. Юнак і дзячына публічна прызналіся, што ўсім, што ў іх ёсць, яны абавязаны мамам, якім падзякавалі за тое, што «ўкладвалі ўсіх сябе» ў выхаванне і развіццё маладых людзей. Маці, ледзь стрымліваючыся ад пачуццяў, падзякавалі за арганізацыю мерапрыемства і за тое, што іх дзіцё прынялі ў вялікую сям'ю БДУ. Напрыканцы яны пакланіліся ўсім прысутным мамам. Такое кранальнае выступленне змяніла песня «Бацькоўскі дом» у выкананні студэнта юрфака *Уладзіслава Калачова*. Студэнт ваеннага факультэта *Віктар Тункевіч* зачытаў уласны верш, прысвечаны не роднай, а хроснай маці. У сваім творы ён увасобіў яе прыгажосць, асабліва прыгажосць унутраную, чысціню і шырыню душы. «Толькі вера ў вас дапамагала паднімацца, ісці наперад», «дзякуй за ўсю дабрыню», «шанаваць вас стагоддзямі буду і за вас сваё жыццё я аддам» – менавіта такія словы прагучалі з вуснаў маладога хлопца да хроснай мамы.

«Дзеці заўсёды самыя блізкія, самыя родныя». Вядучыя звярнулі ўвагу тых, хто сабраўся, і на маці, якія выходзяць і гадуюць не толькі сваіх, але і прыёмных дзяцей. Супрацоўніца БДУ *Алена Іванова* распавяла пра сваіх дзяцей. Трэцяе дзіця – «маленькі цуд», як назвала яго сама Алена Уладзіміраўна, з'явілася з Дома малюткі. Яна шчыра прызналася, што дзіця яе аддуха і яна не шкадуе «ніводнай хвіліны, што здзейсніла такі крок». Маці траіх дзяцей з усмешкай заўважыла, што, «можа, мы яшчэ аднаго возьмем».

Лідар прафсаюза БДУ *Ігар Вярэнчыкаў* выказаў найлепшыя пажаданні ўсім маці. Ён адзначыў, што быць маці вельмі адказна, значна і ў той жа час выдатна. Але яшчэ «складаней стаць маці» для кагосьці. І такія людзі заслугоўваюць адмысловай падзякі.

Імя тваё я нясу праз жыццё як святыню!

Выкананне ўрўка з паэмы Астроўскага «Маці» стала лірычным пераходам да прэзентацыі са страшнымі паваяннымі здымкамі дзяцей. Дзяцей, якія засталіся без бацькоў, без любові, ласкі і клопату. І ў нашай краіне сталі з'яўляцца сірочыя ўстановы, дзе сагравалі цяплом душы тых няшчасных. Але дагэтуль у Беларусі застаюцца 42 установы, дзе пражываюць больш за дзве тысячы дзяцей пры жывых бацьках. Гэты факт моцна засмуціў усіх прысутных. І вядучыя запрасілі на сцэну чалавека, які сутыкаецца з гэтай несправядлівасцю кожны дзень. *Ганна Лебедзь*, намеснік дырэктара Ждановіцкага дзіцячага дома, распавяла пра прычыны такіх учынкаў і гісторыі дзяцей, якім пашанцавала знайсці сваю сям'ю. Сярод прычын былі і няздольнасць забяспечыць дзіця з прычыны фінансаванага становішча сям'і, і проста адмова, у тых выпадках, калі дзіця нарадзілася не зусім здаровам. «У дзень маці, – адзначае Ганна Віктараўна, – у нас ціха, спакойна і будзённа». Ёсць дзеці, да якіх прыязджаюць сапраўдныя бацькі, а ў іншых «птушка шчасця праляцела міма». Прагучалі прыклады, калі дзеці з асаблівасцямі развіцця заканчвалі звычайныя школы, паступалі ва ўніверсітэты, таму што менавіта прыёмныя бацькі «сваёй любоўю стварылі цуд». Ад аповядаў пра такіх дзетак, у многіх прысутных на вачах выступілі слёзы. Прыклады ахвярнасці бацькоў і каласальнай сілы клопату, ласкі, любові кранулі таксама вядучых і арганізатараў гэтай падзеі.

Ганна Віктараўна адзначыла важнасць падтрымкі студэнтаў, якія прыязджаюць да іх, дапамагаюць з дзецьмі, забяўляюць іх і дораць гэтулькі пшчоты, што дзеці пачынаюць свяціцца шчасцем. *Юлія Яггурава*, студэнтка юрфака і старшыня моладзевага руху «Абдымкі», і курсант *Яўген Кудзін* з ФФСН пазнаёмілі аўдыторыю са сваёй справай. Яны распавялі, як весела і дзецямі, і самім студэнтам на такіх сустрэчах. «Кожнае дзіця індывідуальнае», – сказалі яны. Юлія з

аптымізмам заўважыла, што «кожны можа змяніць свет», хоць троху, але можа.

Песня студэнткі журфака *Вольгі Шабеці* «Мама, матуля» была прысвечана не толькі родным, але і прыёмным маці. І пасля гэтулькіх цудоўных гісторый нават песня ўспрымаецца ўжо троху інакш.

Дырэктар «Мінскага абласнога цэнтра карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі» *Ніна Віктараўская* распавяла пра значнасць такой установы для многіх дзяцей і іх бацькоў. Для кагосьці гэта апошня надзея. Ніна Канстанцінаўна прывяла сумную статыстыку па Беларусі: 140 тысяч дзяцей з псіха-фізічнымі асаблівасцямі развіцця, з іх 11 тысяч – інваліды. Дырэктар распавяла пра сем'і, якія звяртаюцца да іх па дапамогу. Дзякуючы такім цэнтрам дзеці могуць атрымаць адукацыю, пачынаючы з дашкольнай. Часта яна паўтарала: «не трэба іх баяцца і адмаўляцца ад іх», «дыягназ – гэта не прысуд». Яна адзначала, што гэтыя дзеткі – частка нашага грамадства і свету. Пасвойму асаблівыя, яны маюць патрэбу не ў жалі, а ў прыняцці іх і веры. Веры ў іх здольнасць, у іх сілу духу і волі. Нам варта «быць не побач, а разам» з імі. На экране былі паказаны лёсы ўжо дарослых людзей-інвалідаў з усяго свету, якія не проста жывуць поўным жыццём, але і з'яўляюцца прыкладам аптымізму і пазітыву нават для самых звычайных людзей. Ніна Канстанцінаўна завяршыла сваё выступленне кранальнай прыпавесцю «Кінуты камень».

А жывым прыкладам чалавека, які верыць у поспех, паслужыла гісторыя *Тэрэзы Топаравай* і яе сына Яраслава. Тэрэза Вацлаваўна пацвердзіла, што, калі здараецца такая страшная падзея для любой мамы, гэта «трэба прыняць і ісці далей». Сіла мацярынства вялікая і бязмежная. Калі ад чалавека, яшчэ маленькага, гатовы адварнуцца цэлы свет, з ім застаецца толькі мама, якая яго любіць, гатовая падтрымаць і змагацца за яго нягледзячы ні на што.

Прарэктар БДУ *Уладзімір Сувораў* заявіў, што «маці здольныя зрабіць цуд», і, выказаўшы сваё захапленне імі, уручыў ружу Тэрэзе Вацлаваўне. Не забыты былі і такія дарагія людзі, як бабулі. Бо часта менавіта яны дапамагаюць бацькам гадаваць унукаў з адмысловай шчодрасцю і бязмежнай любоўю. Для іх прагучала песня «Бабуля» ад Валерыі Казловай з біялагічнага факультэта.

Апошнім на сцэну быў запрошаныная настаяцель Храма святога Арханёла Міхаіла з Жодзіна протаіерэй *Андрэй Еўдакімаў*. Апроч таго, што айцец Андрэй вельмі адукаваны чалавек, у яго сем дзяцей, адзін з якіх усыноўлены. Настаяцель падняў праблемы дэмаграфічнага характару, такія як абарты, разводы, працэнт якіх перавышае 60, і праблемы кінутых дзяцей. «Мацярынства – гэта сапраўдны подзвіг», – казаў ён. Ён заклікаў людзей задумацца над тым, які чым жыве наша грамадства і ў прыватнасці кожны з нас. Папрасіўшы прабабення за тое, што азмрочвае свята жорсткімі фактамі рэчаіснасці, протаіерэй скончыў словамі: «Я веру ў нашу будучыню». Гледачы падтрымалі гэты тэзіс бурнымі апладысмантамі, а студэнтка журфака і лаўрэат нацыянальнай музычнай прэміі *Лідзія Заблоцкая* падняла ўсім настрой сваёй песняй «Анёл добра».

Колькі праблем было закранута і абмеркавана людзьмі розных сфер, колькі гісторый было пачута, колькі цёплых слоў падзякі было сказана нашым маці... Далейшыя размовы студэнтаў і іх бацькоў, супрацоўнікаў і гасцей свята прайшлі ў кафэ, дзе традыцыйна для летанісу «сям'і БДУ» ўсе разам сфатаграфаваліся. Так урачыста завяршыўся тыдзень, прысвечаны Дню маці.

Арганізатарамі імпрэзы сталі псіхалагічная служба, прафсаюзная арганізацыя работнікаў БДУ і фундаментальная бібліятэка. Асобнае дзякуй кандыдату педагогічных навук Тамары Карасцялёвай за такую карысную ініцыятыву.

Анастасія ПАРАГАС

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

01 лістапада Дылеўская **Валянціна Юльянаўна**, дацэнт кафедры рыторыкі і метадыкі выкладання мовы і літаратуры

02 лістапада Шышонак **Маргарыта Валянцінаўна**, дацэнт кафедры высока-малекулярных злучэнняў

06 лістапада Навагродскі **Тадэвуш Антонавіч**, загадчык кафедры этналогіі, музеалогіі і гісторыі мастацтва

08 лістапада Бахар **Андрэй Міхайлавіч**, намеснік начальніка факультэта па вучэбнай і навуковай рабоце камандавання

09 лістапада Сідарцоў **Уладзімір Нікіфаравіч**, прафесар кафедры крыніцазнаўства

11 лістапада Тычка **Галіна Казіміраўна**, прафесар кафедры медыялогіі і вэб-журналістыкі

30 лістапада Вінарска **Уладзімір Афанасьевіч**, дацэнт кафедры аналітычнай хіміі

АБ'ЯВЫ

**БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ
УНІВЕРСІТЭТ
АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС
НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:**

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: фізікі цвёрдага цела, тэлекамунікацый і інфармацыйных тэхналогій, квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі, дыферэнцыяльных ураўненняў і сістэмнага аналізу, рускай мовы, славянскіх літаратур, тэорыі літаратуры, паліталогіі, канстытуцыйнага права;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: вышэйшай матэматыкі і матэматычнай фізікі, радыёфізікі і інфармацыйных тэхналогій, тэорыі літаратуры, псіхалогіі, філасофіі і метадалогіі навукі, грамадзянскага працэсу і працоўнага права, паліталогіі, фізічнага выхавання і спорту;

ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: філасофіі і метадалогіі навукі, карпаратыўных фінансаў.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5а, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

БДУ ўвайшоў у 800 найлепшых універсітэтаў свету па версіі рэйтынгу Times Higher Education – Tut.by, 21.by, BelTA, mail.ru aif.by, moyby.com, ej.by, soyuz.by, Megacat.by (01.10), zviazda.by, «Звязда», БТ-1 (08.10).

Зніжкі на навучанне ў 2015/2016 навучальным годзе атрымаюць 510 студэнтаў і навучэнцаў у БДУ – Megacat.by (01.10), zviazda.by (03.10).

Факультэт міжнародных адносін БДУ адсвяткаваў 20-гадовы юбілей – BelTA, радыё «Сталіца» (02.10), БТ-1 (05.10).

Арганізацыя ў БДУ цыкла мерапрыемстваў, прысвечаных Дню маці – Megacat.by (05.10), zviazda.by (08.10), АНТ, БТ-1, СТБ, 1 Нацыянальны канал беларускага радыё, радыё «Сталіца», minsknews.by,

БелаПАН, vefire.ru, so-l.ru, church.by (13.10), hand-embroidered10.rssing.com (14.10).

Юрыдычнаму факультэту БДУ спаўняецца 90 гадоў – Megacat.by (13.10), радыё «Сталіца» (14.10), БТ-1 (19.10).

Студэнтка 4 курса ДІКСТ БДУ Кацярына Пятроўская заваявала бронзавы медаль чэмпіянату Еўропы па веласпорце на трэку ў каманднай гонцы – Tut.by, BelTA, sb.by, so-l.ru, mail.ru, mst.by, 21.by (15.10), mogu.by (16.10).

БДУ ўмацаваў свае пазіцыі ў рэйтынгу найлепшых універсітэтаў краін у стадыі развіцця Еўропы і Цэнтральнай Азіі вядомага міжнароднага агенцтва QS (Quacquarelli Symonds) – Tut.by, 21.by, BelTA, 5min.by, Telegraf.by, interfax.by, vgr.by, bntu.by, novoteka.ru, soyuz.by, mail.ru (21.10), zviazda.by (22.10).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

«Шалёныя галовы» ў гасцях у...

Найлепшая пярвічная арганізацыя БРСМ БДУ абрана падчас студэнцкага форуму «Стань найлепшым».

Нягледзячы на неспрыяльнае надвор'е, у актавай зале запанавала сапраўды летняя атмасфера! Традыцыйная пераклічка, прывітанне і адкрыццё форуму прадвесцілі гарачую барацьбу камітэтаў за званне найлепшай «пярвічкі». 16 каманд на працягу трох дзён імкнуліся цалкам раскрыць свой патэнцыял у творчай дзейнасці, спартыўных спаборніцтвах і інтэлектуальных конкурсах.

На адкрыцці форуму выступілі начальнік УВРМ Аляксей Багамазай і сакратар БРСМ Яўген Харук, які зазначыў, што «Брыганціна» абяцае быць даволі цяжкай для каманд: «Вам трэба будзе не толькі добра адпачыць, але і актыўна папрацаваць». Апроч асноўнага конкурсу арганізатары паклапаціліся пра згуртаванне і навучанне моладзевых лідараў і павышэнне эфектыўнасці іх працы.

Пасля трэнінгаў каманды адправіліся ў актавую залу, дзе іх кемлівасць і інтэлект прывернуў Павел Быкаў з зачаравальнай гульнёй «MAD HEAD».

Пасля вячэры прайшла творчая частка вечара – конкурс відэаролікаў: «БРСМ у гасцях у...». Каманды прадэманстравалі карот-

каметражныя фільмы на зададзеную тэматыку. І да завяршэння першага дня ўжо вылучылася пяцёрка галоўных прэтэндэнтаў: ФСК, хімфак, ДІКСТ, біяфак, гістфак.

Увечары камандам трэба было прайсці спартыўную частку спаборніцтва – «Квэст-Брыга», якая прадугледжвала 6 пікетаў, з дапамогай якіх камітэты факультэтаў праяўлялі сябе ў каманднай працы.

Раніцай другога дня актывістаў наведаў рэктар БДУ Сяргей Абламейка. Ён выступіў

сябрам журы падчас дэбатаў «Выбірай.ВУ» і правёў прэс-канферэнцыю, на якой распавеў пра ўніверсітэт і адказаў на пытанні.

Дарэчы, тэмай дыскусій было «Абнаўленне кадраў – заклад поспеху арганізацыі: «свежы» погляд ці досвед кіравання». Капітаны каманд выказвалі свой пункт гледжання на кіраванне арганізацыяй. Адна з каманд падтрымала палітыку правядзення ратацыі кадраў і прыцягнення новых маладых спецыялістаў. Другая ж выказалася за

тое, што заклад поспеху арганізацыі складаецца ў досведзе працы, і паралілі трымацца меркавання тых супрацоўнікаў, чый стаж кажа сам за сябе. Урэшце, рэктар, які ўзначальваў журы, палічыў важкімі меркаваннямі абедзвюх каманд і рассудзіў іх мірнай нічыёй.

Пасля абеду кіраўнікі правялі майстар-класы з камандамі па сферах іх дзейнасці. Далей ішла самая доўгачаканая падзея конкурсу – творчыя нумары каманд. І гэта выклікала сапраўдны фурор як у зале, так і сярод журы! Ідэя была ў тым, каб каманды прадставілі культуру адной з краін, якую напярэдадні вызначыла лёсаванне. Японія, ЗША, Вялікабрытанія, Індыя, Конга – і ўсё гэта на адной сцэне! Зала патанула ў карнавале фарбаў і калейдаскопе сюжэтаў!

Па выніках конкурсу з невялікай перавагай перамагла каманда **факультэта сацыяльна-культурных камунікацый**, якой годную канкурэнцыю склалі каманды **хімічнага і гістарычнага факультэтаў**.

А. Багамазай: «Дзякуй БРСМ! Гледзячы на арганізацыю мерапрыемства і БРСМ БДУ ў цэлым, хочацца адзначыць, што ўзровень згуртаванасці вашай каманды значна вырас. Я лічу, што такія суладныя дзеянні камітэта, факультэтаў заслугуюць маёй асабістай глыбокай пашаны».

Я. Харук: «Я, калі быў студэнтам, лічыў, што лепшых студэнтаў, чым мы, быць не можа. Аднак, гледзячы на вас, я з упэўненасцю магу сказаць, што вы яшчэ лепшыя, чым былі мы ў свой час! Дзякуй вам, гэта сапраўды была найлепшая «Брыганціна!».

Станіслаў ПІНЧУК

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Як вывучыць англійскую з дапамогай сябра-студэнта і кубка гарбаты

У апошні час усё больш людзей вучыць англійскую мову. У інтэрнэце з'явілася велізарная колькасць рэсурсаў, якія дапамагаюць вывучыць замежную мову з дапамогай улюбёных песень і цікавых фільмаў. І наш універсітэт не адстае!

Студэнцкі савет па якасці адукацыі факультэта сацыяльна-культурных камунікацый стварыў праект, у межах якога кожны студэнт БДУ, незалежна ад узроўню ведання мовы, можа авалодаць ёй значна лепш!

Праект называецца «Англійская мова падчас атрымання вышэйшай адукацыі ў БДУ». «Нашы студэнты-лінгвісты кожны тыдзень праводзяць заняткі для трох узроўняў валодання мовай, – распавядае кіраўнік праекта старшыня ССЯА ФСК Кацярына Вараб'ева. – Робяць яны гэта ў адвольнай форме. Мы глядзім відэа, чытаем скорарэчкі, разбіраем цікавую лексіку. А яшчэ паміж справай п'ём гарбаты з печывам, што стварае адмысловую сяброўскую атмасферу, якая і так неформальная і прайгравае прынцып «роўны навучае роўнага». На наш погляд, гэта

больш эфектыўны спосаб вывучэння мовы, чым зазубрыванне. Дарэчы, як можна заўважыць, мы шмат размаўляем, развіваючы тым самым гутарковую гаворку».

Прайшло ўжо некалькі заняткаў у рамках гэтага праекта, і кожны студэнт, які пабываў там, адчувае велізарнае захапленне ад ініцыятывы. Праца праекта па ўзроўнях падзяляецца наступным чынам: заняткі са студэнтамі, у якіх пачатковы ўзровень валодання англійскай, праходзяць па серадах у 15:30. Сярэдні ўзровень вывучаюць па аўторках у гэта ж час. А тыя, хто жадае палепшыць сваю гутарковую англійскую, наведваюць заняткі па чацвяргах а палове чацвёртай.

Сваімі ўражаннямі ад заняткаў падзялілася студэнтка 5 курса юрфака **Ганна Коваль:**

«Я толькі-толькі пачала вучыць англійскую мову, бо да гэтага часу вивучала французскую, – кажа студэнтка. – Я была прыемна здзіўлена тым, у якой цікавай форме мне мае аднагодкі даюць новыя і карысныя веды! Вельмі выдатна вучыць англійскую мову менавіта такім чынам. Тут ты працуеш не на адзнаку, а на свае веды».

І ўсіх студэнтаў, якія жадаюць вивучыць англійскую мову, мы запрашаем на заняткі. Давайце вучыцца разам! vk.com/humsko

Мухабат ХАДЖАМУРАДАВА
Махры ЯГШЫЕВА

СТУДЭНЦКІ ІНТАРЭС

Крыніцы натхнення

Першай госцяй новага праекта студэнцкага прафсаюза «Сустрэчы з вядомымі і выбітнымі людзьмі Беларусі» стала чэмпіёнка свету па мастацкай гімнастыцы ў групавым практыкаванні, прызёр летніх Алімпійскіх гульняў 2012 года **Аляксандра НАРКЕВІЧ**.

21 кастрычніка студэнты БДУ больш за 2 гадзіны гутарылі са спартсменкай, аднагодкай, выбітным чалавекам і проста вельмі абаяльнай дзяўчынай. Сказаць, што спартсменка скарыла сваіх слухачоў – значыць нічога не сказаць. Сустрэча атрымалася вельмі цёплай і шчырай. Аляксандра з самага пачатку сказала, што любіць, калі ёй задаюць пытанні, і не любіць, калі яе завуць на «вы». Саша сапраўды адказала на ўсе

пытанні, дала патрымаць свае медалі і сфатаграфавалася з усімі ахвотнікамі. Таксама чэмпіёнка адзначыла, што на сустрэчы ўпершыню распавяла некаторыя гісторыі і выпадкі са свайго жыцця, проста таму, што ёй захацелася з намі падзяліцца.

Не толькі жаночая, але і мужчынская частка аўдыторыі была ўражана і шчыра здзіўлена мужнасцю, адвагай і цягавітасцю далікатнай дзяўчыны. Акрамя трэніровак Аляксандра ўдзельнічае ў канцэртных праграмах, дабрачынных акцыях, каментуе спаборніцтвы, а неўзабаве адкрывае сваю школу па мастацкай гімнастыцы, якую змогуць наведаваць не толькі дзеці, але і дарослыя. Пагадзіцеся, магчымасць займацца ў сярэбранага прызёра Алімпійскіх гульняў – сапраўды ўнікальная.

«Чаму мы вырашылі запусціць гэты праект? Часам у справах адной матывацыі мала, неабходнае натхненне, доказ таго, што тое,

да чаго ты ідзеш, рэальнае. Самая магутная, невычэрпная крыніца натхнення – гэта выбітныя людзі, чые дасягненні нас здзіўляюць і скараюць, прымушаюць дзейнічаць. Таму ў нас нарадзілася ідэя запусціць праект, у рамках якога студэнты змогуць пагутарыць з вядомымі беларусамі, што дасягнулі поспехаў у розных галінах дзейнасці: спорт, культура, творчасць, мастацтва, музыка, літаратура, PR і інш. Будзем рады бачыць усіх на нашых наступных сустрэчах», – адзначыла старшыня прафсаюзнай арганізацыі студэнтаў БДУ **Вольга Локцева**.

Але з Аляксандрай Наркевіч мы яшчэ не развітаемся. Зусім хутка пярвічная прафсаюзная арганізацыя студэнтаў запуская новы праект пра здаровы лад жыцця, у якім спартсменка будзе ўдзельнічаць у якасці трэнера і настаўніка.

Сачыце за нашымі навінамі і далучайцеся! Будзем шчыра рады бачыць вас ізноў!

Прафкам студэнтаў БДУ

